

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้ทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้นวารสารวิชาการภาษาต่างประเทศของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในด้านปริมาณการใช้อายุ และประเภทสาขาวิชาของวารสาร เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสำนักหอสมุดใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการจัดหา จัดเก็บวารสารวิชาการภาษาต่างประเทศให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ข้อมูลจากการวิจัยสามารถนำมาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับต่อไป

สรุปผลการวิจัย

1. วารสารที่มีการใช้

ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 วารสารที่มีการใช้ทั้งหมดมีจำนวน 248 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 67.57 ของวารสารในขอบเขตการวิจัย (367 ชื่อ) รวมจำนวนความถี่ของการใช้ 4,069 ครั้ง วารสารที่มีความถี่ของการใช้สูงที่สุด คือ Journal of Food Protection รวมจำนวนความถี่ของการใช้สูงที่สุด 272 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 6.68

ในระยะการวิจัยครั้งที่ 2 วารสารที่มีการใช้ทั้งหมดมีจำนวน 216 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 58.86 ของวารสารในขอบเขตการวิจัย รวมจำนวนความถี่ของการใช้ 3,770 ครั้ง วารสารที่มีความถี่ของการใช้สูงที่สุด คือ Journal of Food Protection รวมจำนวนความถี่ของการใช้สูงที่สุด 156 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 4.14

สำหรับวารสารที่มีการใช้ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 รวมกัน มีจำนวน 290 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 79.02 ของวารสารที่อยู่ในขอบเขตการวิจัย รวมจำนวนความถี่ของการใช้ทั้งหมด 7,839 ครั้ง

2. ความสัมพันธ์ของวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากในระยะการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง

จากการวิจัยพบว่า, ความสัมพันธ์ของวารสารที่มีความถี่ของการใช้มาก 30 ชื่อแรก ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 ซึ่งถือว่าเป็นค่าสัมประสิทธิ์ที่อยู่ในระดับต่ำมาก คือ อยู่ระหว่าง 0.40 - 0 จึงสรุปได้ว่าวารสารที่มีความถี่ของการใช้มาก 30 ชื่อแรก ของระยะการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก จากผลการวิจัยจึงสามารถยอมรับสมมติฐานการวิจัยที่ว่า "รายชื่วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศ 30 ชื่อแรกที่มีการใช้ในห้องสมุดมีความสัมพันธ์กันทั้ง 2 ช่วงการวิจัย" ได้เป็นเพียงส่วนน้อยเท่านั้น

3. วารสารที่มีการใช้ และจำนวนความถี่ของการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80 ของการใช้ทั้งหมด

ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 วารสารที่มีการใช้มีจำนวน 248 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 67.57 ของวารสารในขอบเขตการวิจัย จำนวนความถี่ของการใช้ 4,069 ครั้ง สำหรับวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80.34 ของความถี่ของการใช้ทั้งหมด คือ วารสารจำนวน 64 ชื่อแรก คิดเป็นร้อยละ 17.44 ของวารสารในขอบเขตการวิจัย

ในระยะการวิจัยครั้งที่ 2 วารสารที่มีการใช้มีจำนวน 216 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 58.56 ของวารสารในขอบเขตการวิจัย มีจำนวนความถี่ของการใช้ 3,770 ครั้ง วารสารที่มีความถี่ของการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80.08 ของความถี่ของการใช้ทั้งหมด คือ วารสารจำนวน 62 ชื่อแรก คิดเป็นร้อยละ 16.89 ของวารสารในขอบเขตการวิจัย

วารสารที่มีการใช้ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 รวมกันมีจำนวน 290 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 79.02 ของวารสารที่อยู่ในขอบเขตการวิจัย รวมจำนวนความถี่ของการใช้ทั้งหมด 7,839 ครั้ง และวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80.25 ของความถี่ของการใช้ทั้งหมด เป็นวารสารจำนวน 76 ชื่อแรก คิดเป็นร้อยละ 20.71 ของวารสารที่อยู่ในขอบเขตการวิจัย (367 ชื่อ)

จากผลการวิจัยข้อนี้ตรงกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศที่มีการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80 ของการใช้อีกทั้งหมด มีเพียงประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนวารสารที่มีอยู่ในขอบเขตการวิจัย (367 ชื่อ)

4. อายุของวารสารที่มีการใช้

อายุของวารสารที่มีการใช้มากที่สุด เป็นวารสารที่มีอายุ 0-5 ปี ระหว่างปีพ.ศ. 1984-1979 รวมอายุได้ 6 ปี จำนวนความถี่ของการใช้วารสารในแต่ละระยะการวิจัย มีดังนี้

ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 มีจำนวนความถี่ของการใช้รวม 3,007 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 73.90

ในระยะการวิจัยครั้งที่ 2 มีจำนวนความถี่ของการใช้รวม 2,846 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 75.49

และในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 รวมกัน มีจำนวนความถี่ของการใช้รวม 5,853 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 74.67

วารสารที่มีอายุ 7-65 ปี ระหว่างปีพ.ศ. 1978-1920 เป็นวารสารที่มีการใช้น้อย คือ ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 มีจำนวนความถี่ของการใช้ 1,062 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 26.10 ระยะการวิจัยครั้งที่ 2 มีจำนวนความถี่ของการใช้ 924 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.51 และในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 รวมกัน มีจำนวนความถี่ของการใช้ 1,986 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 25.33

ผลการวิจัยข้อนี้ ตรงกับสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ คือ วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศฉบับที่มีการใช้ไม่เกิน 6 ปี มีการใช้มากกว่าวารสารฉบับที่มีอายุสูงกว่า 6 ปี

5. ประเภทสาขาวิชาของวารสาร

จากวารสารในขอบเขตการวิจัย 367 ชื่อ มีเนื้อหาครอบคลุมประเภทสาขาวิชาต่าง ๆ 11 สาขาวิชา ประเภทสาขาวิชาของวารสารที่มีจำนวนมากที่สุด คือ เกษตร มีจำนวน 121 รายการ คิดเป็นร้อยละ 32.97 และประเภทสาขาวิชาของวารสารที่มีการใช้มากที่สุด คือ วารสารประเภทสาขาวิชาเกษตร มีจำนวนการใช้ 105 รายการ

คิดเป็นร้อยละ 36.21 ของจำนวนวารสารที่มีการใช้ทั้งหมด 290 ชื่อ และวารสารที่มีการใช้น้อยที่สุด คือ สำนวนประมง มีจำนวนการใช้ 1 รายการ คิดเป็นร้อยละ 0.34

อภิปรายผลการวิจัย

1. วารสารที่มีการใช้

จากผลการวิจัยการใช้อวารสารวิชาการภาษาต่างประเทศในสำนักหอสมุดมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า การใช้อวารสารในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 มีมากกว่าการวิจัยครั้งที่ 2 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผลกระทบจากการใช้อวารสารของกลุ่มผู้ใช้ที่เป็นนิสิตซึ่งอธิบายได้ดังนี้

ก. ระยะการเก็บข้อมูลการวิจัยครั้งที่ 1 เป็นระยะก่อนสอบภาคกลางประมาณ 10 วัน ดังนั้นผู้ใช้อวารสารอาจใช้อวารสารเพื่อประกอบการทำรายงาน หรือประกอบการอ่านเพิ่มเติมความรู้จากในห้องเรียน และนำไปใช้ประโยชน์ในการสอบ

ข. การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับรายชื่อวารสารที่ใช้ประกอบการเรียนการสอนจากอาจารย์ผู้สอน ส่วนใหญ่นิสิตจะได้รับตอนต้นภาคการศึกษา ทำให้นิสิตที่สนใจได้ค้นคว้า และใช้อวารสารเพื่อประกอบการเรียนในระยะก่อนสอบ และก่อนการของดเรียนบางกระบวนวิชา ซึ่งตรงกับวันที่ 4 มกราคม 2528

สำหรับการใช้อวารสารในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 รวมกัน มีจำนวน 290 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 79.02 ของวารสารที่อยู่ในขอบเขตการวิจัยนั้น โดยเหตุผลทางสถิติเมื่อเทียบกับงานวิจัยที่ทำในแนวเดียวกันถือว่า เป็นการใช้อวารสารที่อยู่ในระดับค่อนข้างสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ

ก. การให้บริการวารสารเป็นแบบชั้นเปิด ผู้ใช้สามารถหยิบใช้ได้ด้วยตนเอง ทั้งยังมีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือแนะนำการค้นวารสารให้แก่ผู้ใช้ จึงทำให้วารสารมีการใช้ในระดับค่อนข้างมาก

ข. วารสารส่วนใหญ่ในสำนักหอสมุด เป็นวารสารทางด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นวารสารที่เล่นบทบาทเพื่อการค้นคว้าวิจัย ประกอบกับวารสารบางรายชื่อสามารถจำแนกได้มากกว่า 1 สาขาวิชา ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้วารสารได้รับการใช้จากผู้ใช้อวารสารในคณะต่าง ๆ มากกว่า 1 คณะ ซึ่งเป็นการเพิ่มจำนวนการใช้อวารสารดังกล่าวได้

ค. สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เป็นห้องสมุดมหาวิทยาลัย และเป็นห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งทำหน้าที่เป็นแหล่งค้นคว้าที่สำคัญทางการเกษตรของประเทศ ลักษณะเช่นนี้แตกต่างจากห้องสมุดของมหาวิทยาลัยอื่น ๆ โดยที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีผู้ใช้ห้องสมุดที่สำคัญ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก ได้แก่ นิสิต อาจารย์ และบุคลากรของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อีกกลุ่มหนึ่ง ได้แก่ นักวิจัย และข้าราชการกระทรวงเกษตร ซึ่งเป็นผู้ใช้จากต่างสังกัด ผู้ใช้ห้องสมุดกลุ่มหลังเป็นผู้ที่ต้องค้นคว้าเอกสารเพื่อการวิจัยอย่างมากพอกันกับผู้ใช้ห้องสมุดกลุ่มแรก และยังคงค้นคว้าอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งในการเพิ่มจำนวนการใช้วารสาร

เป็นที่น่าสังเกตว่า วารสารที่มีการใช้มากที่สุดในระยะการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง คือ Journal of Food Protection การที่มีการใช้วารสารชื่อนี้มากที่สุด เนื่องจากเป็นวารสารด้านอุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งเป็นสาขาที่เน้นวิชาเกษตร วิทยาศาสตร์พื้นฐานทุกวิชา วิศวกรรมศาสตร์ และยังเป็นสาขาที่เกี่ยวข้องกับวิชาสังคมศาสตร์ว่าด้วยการประยุกต์เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อพัฒนาชนบท เหตุผลข้อนี้ตรงกับที่ได้ตั้งข้อสังเกตไว้ข้างต้น คือ วารสารบางรายชื่อสามารถจำแนกได้มากกว่า 1 สาขาวิชา อีกประการหนึ่ง แนวโน้มของงานวิจัยทางการเกษตรในปัจจุบัน เห็นได้ชัดว่า ประเทศกำลังมุ่งพัฒนาการเกษตรเพื่อการอุตสาหกรรม นักวิชาการและนักวิจัยต่างมุ่งศึกษาและวิจัยในสาขานี้อย่างจริงจัง ซึ่งอาจเป็นเหตุผลสำคัญที่ทำให้มีการใช้วารสารนี้มาก ประกอบกับ Journal of Food Protection เป็นวารสารที่เสนอบทความด้านการวิจัยอย่างมีลำดับขั้นตอน เช่น มีบทคัดย่อ บอกรายชื่อของผู้เขียน สรุปผลการวิจัยทั้งในรูปตารางและการบรรยาย มีเอกสารอ้างอิงแบบทำทุกบทความ และเหตุผลที่สำคัญ คือ วารสารชื่อนี้ในประเทศไทย มีอยู่ที่สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพียงแห่งเดียว*

ผลการวิจัยในด้านจำนวนวารสารและความถี่ในการใช้วารสารในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 มีมากกว่าระยะการวิจัยครั้งที่ 2 ของสำนักหอสมุดนี้ มีความสอดคล้องกับการวิจัยของ พาเมลา ทิบเบทท์ ซึ่งพบว่า จำนวนวารสารและความถี่ในการใช้วารสารในช่วงที่ 1 มีมากกว่าช่วงที่ 2 กล่าวคือ วารสารที่มีการใช้ในช่วงการวิจัยครั้งที่ 1 มี

* Union List of Serial in Thailand... 1984

จำนวน 269 ชื่อ มีความถี่ในการใช้ 727 ครั้ง และในช่วงการวิจัยครั้งที่ 2 จำนวนวารสารที่มีการใช้มี 209 ชื่อ จำนวนความถี่ของการใช้ 533 ครั้ง (Tibbetts 1974: 37-48) และแตกต่างจากผลการวิจัยของ รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน ที่ว่า จำนวนวารสารและจำนวนความถี่ของการใช้ในระยะเวลาการวิจัยครั้งที่ 1 มีน้อยกว่าการวิจัยครั้งที่ 2 คือ วารสารที่มีการใช้ในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 มีจำนวน 152 ชื่อ จำนวนความถี่ของการใช้ 1,200.5 ครั้ง ส่วนในระยะการวิจัยครั้งที่ 2 มีวารสารที่มีการใช้จำนวน 178 ชื่อ มีจำนวนความถี่ของการใช้ 1,221 ครั้ง

2. ความสัมพันธ์ของวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากในระยะการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง

ผลการวิจัยการใช้วารสารในสำนักหอสมุด พบว่า ความสัมพันธ์ของวารสารที่มีความถี่ของการใช้มาก 30 ชื่อแรก ในระยะเวลาการวิจัยครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.21 ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ของวารสารที่มีการใช้มาก 30 ชื่อแรกในการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก ทั้งนี้อาจเนื่องจากความต้องการใช้วารสารในการวิจัยแต่ละช่วงเปลี่ยนแปลงไป ส่งผลทำให้การใช้วารสารชื่อดังกล่าวมีความถี่ของการใช้เปลี่ยนแปลงด้วย กล่าวคือ วารสารบางรายชื่อมีการใช้มากในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 แต่ในระยะการวิจัยครั้งที่ 2 มีการใช้น้อยลง หรือวารสารบางรายชื่อมีการใช้น้อยในระยะการวิจัยครั้งที่ 1 แต่มีการใช้มากขึ้นในระยะการวิจัยครั้งที่ 2 ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ความถี่ของการใช้วารสารในการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง แตกต่างกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้ต่างจากการวิจัยของ พาเมลา ทิบเบทส์ ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากในการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง คือ 0.80 และต่างจากงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ ห่อวโนทยาน ซึ่งได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของวารสารที่มีความถี่ของการใช้มาก 30 ชื่อแรก ในระยะเวลาการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง คือ 0.71 ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1.00 ถือว่า วารสารที่มีความถี่ของการใช้มาก 30 ชื่อแรก ในระยะเวลาการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง มีความสัมพันธ์กัน

3. วารสารที่มีการใช้ และจำนวนความถี่ของการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80 ของการใช้ทั้งหมด

จากผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า จำนวนวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากรวมกันร้อยละ 80.25 ของการวิจัยทั้ง 2 ครั้ง มี 76 ชื่อ คิดเป็นร้อยละ 20.71 ของวารสารที่อยู่ในขอบเขตการวิจัย (367 ชื่อ) ซึ่งตรงกับกลุ่มมาตรฐานที่ตั้งไว้ว่า "วารสารวิชาการภาษาต่างประเทศที่มีการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80 ของการใช้ทั้งหมด มีเพียงประมาณร้อยละ 20 ของจำนวนวารสารที่อยู่ในขอบเขตการวิจัย"

ผลการวิจัยนี้มีความแตกต่างจากงานวิจัยของ รุ่งทิพย์ น่อวโนทยาน ที่ว่า จำนวนวารสารที่มีความถี่ของการใช้มากรวมกันถึงร้อยละ 80.14 มีเพียงร้อยละ 11.60 ของวารสารในขอบเขตการวิจัย

4. อายุของวารสารที่มีการใช้

วารสารที่มีการใช้มากมีอายุช่วง 6 ปี นับย้อนหลังจากปีปัจจุบัน คือ ระหว่าง ค.ศ. 1984-1979 ทั้งนี้เนื่องจากโดยลักษณะหรือความหมายในแง่สิ่งพิมพ์ประเภทวารสารนั้นจะเสนอข้อมูลที่ทันสมัย ฉะนั้นการที่ผู้ใช้ต้องการได้รับความรู้ใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความรู้ในแง่ของวิทยาศาสตร์แล้ว จึงต้องเลือกกันคว้าข้อมูลจากวารสารฉบับปีใหม่ ๆ เป็นสำคัญ จากข้อมูลการวิจัยจะเห็นว่า วารสารปี ค.ศ. 1984 มีความถี่ของการใช้สูงถึง 2,997 คิดเป็นร้อยละ 38.23 ของการใช้ทั้งหมด

ผลการวิจัยนี้มีความสอดคล้องกับงานวิจัยของ สโคลแมน และอาล ซึ่งพบว่าวารสารที่มีการใช้มากเป็นวารสารที่มีอายุ 6 ปี นับจากปัจจุบัน (Schloman and Ahl 1979: 377-383) นอกจากนี้ยังมีความใกล้เคียงกับงานวิจัยของ เรียดน และเจอเดท ที่ว่า วารสารที่มีอายุ 5.8 ปี เป็นวารสารที่มีการใช้มาก (Riordan and Gjerdet 1981: 387-391)

5. ประเภทสาขาวิชาของวารสาร

จากผลการวิจัยพบว่า วารสารที่มีการใช้มากเป็นวารสารสาขาวิชาเกษตร ทั้งนี้อาจขึ้นกับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

1. จำนวนสิ่งพิมพ์วารสารที่มีเนื้อหาครอบคลุมสาขาวิชาเกษตร มีจำนวนมากกว่าสาขาวิชาอื่น ๆ

2. หลักสูตรของคณะเกษตร เปิดการเรียนการสอนทั้งระดับปริญญาตรี และปริญญาโททุกสาขาวิชา และปริญญาเอกในบางสาขาวิชา การใช้วารสารเพื่อการค้นคว้าในสาขาวิชาต่าง ๆ นี้จึงมีมากขึ้น

3. สถาบัน หน่วยงาน ที่สังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งตั้งอยู่ในบริเวณมหาวิทยาลัย และสำนักหอสมุด ส่งให้บริการด้วยนั้น เป็นหน่วยงานที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับด้านเกษตรทั้งสิ้น จึงต้องศึกษาค้นคว้าข้อมูลประเภทสาขาวิชาดังกล่าวจากวารสารหรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ

สำหรับประเภทสาขาวิชาของวารสารที่มีการใช้น้อยคือ สาขาวิชาประมงนั้น เนื่องจากวิชาประมงมีพื้นฐานร่วมกับวิชาวิทยาศาสตร์อื่น ๆ โดยเฉพาะวิชาชีววิทยา และสัตววิทยา ผู้ใช้ห้องสมุดจากคณะประมงจึงใช้วารสารสาขาวิทยาศาสตร์ ชีววิทยาและสัตววิทยาร่วมกับผู้ใช้อื่นๆ ไปที่สำนักหอสมุด กรณีที่ผู้ใช้ต้องการค้นคว้าในสาขาเฉพาะเป็นต้นว่า การจัดการประมง ผลผลิตที่ประมง สำนักหอสมุดได้แยกวารสารเฉพาะสาขาวิชาเหล่านี้ให้บริการที่ห้องสมุดคณะประมง เป็นส่วนใหญ่

ผลการวิจัยในด้านนี้ไม่มีการเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่น เพราะถือว่าการกำหนดประเภทสาขาวิชาของงานวิจัยแต่ละเรื่องขึ้นอยู่กับภาระหนักในด้านที่ห้องสมุดแต่ละแห่งมีนโยบายการให้บริการ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ในการใช้เป็นข้อพิจารณาเกี่ยวกับงานวารสารในด้านต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. สำนักหอสมุดสามารถใช้ผลการวิจัยนี้เป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อประกอบการพิจารณาการจัดหาวารสารที่มีการใช้มากไว้ให้บริการ และงดขอรับวารสารชื่อที่ไม่มีการใช้ หรือมีการใช้น้อย เพื่อประหยัดงบประมาณ หรือใช้งบประมาณนี้จัดหาวารสารที่มีความต้องการใช้แทน

2. จากการสำรวจ พบว่า วารสารที่สดในระบบชั้นเปิด ซึ่งอยู่ในช่วงอายุ 6 ปี นับจากปัจจุบัน จะมีผู้ใช้มากกว่าวารสารในระบบชั้นปิด ดังนั้น สำนักหอสมุดควรพิจารณาปรับปรุงการบริการวารสารปัจจุบันระบบชั้นปิดให้เป็นแบบชั้นเปิด เพื่อให้ความสะดวกแก่ผู้ใช้ และมีโอกาสใช้วารสารมากขึ้น สำหรับวารสารที่เตรียมเย็บเล่มควรดำเนินการให้รวดเร็ว เพื่อให้วารสารได้รับการใช้ประโยชน์ยิ่งขึ้น

3. สำนักหอสมุด สามารถพิจารณาเย็บเล่มวารสารชื่อที่มีการใช้ จากผลการวิจัยสำหรับวารสารชื่อที่ไม่มีการใช้อาจคัดเก็บในรูปวัสดุย่อส่วน เพื่อประหยัดเนื้อที่การคัดเก็บวารสาร หรือใช้เนื้อที่นั้นคัดเก็บวารสารที่มีการใช้ต่อไป

4. สำหรับวารสารชื่อที่ไม่มีการใช้หรือมีการใช้น้อย ในช่วงเวลาที่ทำวิจัยนี้ สำนักหอสมุดควรทำการสำรวจซ้ำ โดยเพิ่มระยะเวลาการเก็บข้อมูลให้มากขึ้น และถ้าวารสารนั้นยังคงจำเป็นต้องบอกรับ ควรหาวิธีส่งเสริมการใช้วารสารเหล่านี้ เช่น เล่นอรายชื่อต่ออาจารย์ เพื่อใช้เป็นเอกสารประกอบการสอน หรือสำนักหอสมุดจะคัดแสดงวารสารดังกล่าวให้เห็นเด่นชัดเพื่อให้ผู้ใช้เห็นประโยชน์

5. สำนักหอสมุดควรเพิ่มเวลาการคัดเก็บวารสารขึ้นขึ้นในแต่ละวัน ให้มากขึ้น จากเดิมวันละ 2 ครั้ง เป็นวันละ 3 ครั้ง ได้แก่ เวลา 8.30 น. 13.00 น. และ 15.00 น. เพราะจากประสบการณ์ในการวิจัยวารสารที่ใช้สำเร็จเมื่อนำขึ้นขึ้นแล้วจะมีการใช้บ่อยครั้งกว่าวารสารที่วางไว้บนโต๊ะทั่วไป เพราะเกิดความสะดวกต่อการใช้ และผู้ใช้มีโอกาสได้ใช้วารสารมากขึ้น

6. สำนักหอสมุดควรเพิ่มเวลาการให้บริการถ่ายเอกสาร โดยเปิดให้บริการ เวลา 12.00-13.00 น. ด้วย ทั้งนี้ผู้ใช้บางรายไม่สามารถใช้บริการในเวลาราชการได้ ก็จะมาใช้บริการในช่วงเวลาดังกล่าว และเป็นการส่งเสริมให้มีการใช้วารสาร โดยการถ่ายเอกสารด้วยวิธีการหนึ่ง

7. สำนักหอสมุดควรทำการสำรวจรายชื่อวารสารที่งดบอกรับแล้ว เพื่อดูการใช้ และนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาคัดเก็บ หรือบอกรับต่อไป ถ้ามีปริมาณการใช้สูง

แนวทางสำหรับการวิจัยในอนาคต

1. ควรมีการทำวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับห้องสมุดสาขาด้วย เพื่อให้ทราบผลการใช้วารสารที่บอกรับโดยงบประมาณของสำนักหอสมุด ว่ามีการใช้มากน้อยเพียงไร เพื่อประกอบการพิจารณาการบอกรับวารสารต่อไป

2. ควรเพิ่มเวลาการจัดเก็บข้อมูลการใช้วารสารให้มากขึ้น เช่น อาจจัดเก็บตลอดภาคการศึกษา หรือจัดเก็บตลอดปี เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ใช้ประกอบการตัดสินใจดำเนินการเกี่ยวกับวารสารได้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย